

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

M'Base

Projekti podržani na drugom
konkursu u okviru projekta
**OCD u Crnoj Gori-od osnovnih
usluga do oblikovanja politika M'BASE**

Centar za građansko obrazovanje
Centre for Civic Education

FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG

CZIP

FOTO
LUTI
KON
SARAJEVO

VLADA CRNE Gore
MINISTARSTVO JAUNE UPRAVE,
DIGITALNOG DRUŠTVA I MEDIA

KANCELARIJA ZA
EVROPSKE INTEGRACIJE

The background of the image features a series of concentric circles in a light gray color, centered in the upper portion of the frame. These circles create a sense of depth and motion.

I kategorija

Forum za razvoj
DEMOKRATIJE

Naziv projekta: Ka društveno odgovornom lokalnom budžetiranju

Vodeća organizacija: NVO Forum za razvoj demokratije

Partner: NVO „UDICA“

Opšti cilj projekta je da doprinese unaprjeđenju i primjeni SIGMA principa reforme javne uprave, koji se odnose na upravljanje javnim finansijama, a podrazumijevaju transparentno, odgovorno, strateško i inkluzivno upravljanje javnim novcem.

Specifični cilj projekta je unaprjeđenje kvaliteta budžetskih praksi u opštinama Bijelo Polje, Berane i Pljevlja u procesu kreiranja, potrošnje i izvještavanja o budžetu kroz monitoring i davanje preporuka od strane organizacija civilnog društva.

Planirano je da projekt rezultira ojačanim kapacitetima nevladinih organizacija u Bijelom Polju, Beranama i Pljevljima, produkcijom video spota i publikacijama *Kako se planiraju i troše opštinski budžeti?* i *Građanski budžet za 2022. za opštine Bijelo Polje, Berane i Pljevlja*.

Aktivnosti projekta uključuju istraživanje o kvalitetu pripreme i realizacije budžeta opština Bijelo Polje, Berane i Pljevlja u periodu od 2015. do 2020.godine; istraživanje kvaliteta budžetskog procesa na osnovu monitoringa tokom budžetskog kalendara za 2021. godinu (jun - decembar 2021) za opštine Bijelo Polje, Berane i Pljevlja; izradu Građanskog budžeta 2022. za opštine Bijelo Polje, Berane i Pljevlja; program *Škola javnih finansija* za predstavnike NVO iz Bijelog Polja, Berana i Pljevalja; produkciju video spota *Ukljući se – pitaj где su pare?*; i organizaciju javnih tribina u opštinama u kojima se sprovodi projekt.

Projekat traje 11 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 14,722.09 EUR.

Naziv projekta: Šejla – priča o tragičnoj sudbini koja se mogla spriječiti

Vodeća organizacija: NVO Arlekin

Opšti cilj projekta je doprinos smanjenju stepena nasilja u Crnoj Gori, uz povećanje svijesti nadležnih organa o potrebi pojačane saradnje i efikasnosti mehanizama prevencije nasilja nad ženama, vršnjačkog, porodičnog i drugih oblika nasilja u društvu.

Specifični cilj je povećanje efikasnosti i efektivnosti sistema prevencije nasilja u Crnoj Gori, kroz kreiranje kratkometražnog dokumentarnog filma koji bi upoznao nadležne institucije i građane/ke sa posljedicama neefikasnog, neblagovremenog i neodgovornog sistema prevencije nasilja.

Projekat će *rezultirati* kratkometražnim dokumentarnim filmom o Šejli, tragično nastradaloj djevojci, žrtvi nasilja. Takođe, očekuje se da film utiče na senzibilizaciju opšte populacije i donosilaca odluka o posljedicama rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici, kao i potrebi veće efikasnosti i bolje saradnje institucija na polju prevencije nasilja.

Aktivnosti projekta se fokusiraju na produkciju dokumentarnog filma; kampanju podizanja nivoa svijesti predstavnika/ca relevantnih institucija i šire javnosti o potrebi efikasnije i efektivnije prevencije nasilja, te posljedicama nepravovremenog i neadekvatnog postupanja nadležnih organa.

Projekat traje 6 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 19,990.10 EUR.

Naziv projekta: Snažno civilno društvo u službi aktivnih građana

Vodeća organizacija: NVO Centar za demokratsku tranziciju (CDT)

Saradnik: Glavni grad Podgorica

Opšti cilj projekta je jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva za implementaciju inovativnih modela građanske participacije.

Konkretnije, projekat teži da obezbjedi mehanizme lokalnoj upravi za nezavisano, nepristrisano i funkcionalno uključivanje građana u proces kreiranja javnih politika, kao i jačanje svijesti građana i političkih subjekata o inovativnim modelima građanskog učešća u kreiranju javnih politika.

Očekivani rezultati su: uspostavljena saradnja sa Glavnim gradom kao osnova za sprovođenje zajedničkih aktivnosti; izgrađeni kapaciteti organizacija civilnog društva i predstavnika Skupštine Glavnog grada kroz posebno dizajniran program; tema vidljiva u javnosti kroz kampanju u tradicionalnim, elektronskim i društvenim medijima.

Ključne aktivnosti obuhvataju: izrađena dva kurikuluma za interaktivne radionice/obuke; organizaciju jedne radionice za predstavnike Skupštine Glavnog grada; obuku pet organizacija civilnog društva o Skupštini građana kao inovativnom instrumentu deliberativne demokratije; obuku 10 fasilitatora za implementaciju Skupštine građana; predstavljanje Skupštine građana Glavnog grada javnosti; informisanje 10.000 građana o projektnim aktivnostima kroz medijske objave, objave na društvenim mrežama i direktnu komunikaciju.

Projekat traje 7 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 17,480.94 EUR.

Centar za
feminističku
kulturu

Naziv projekta: **BRIGADA.ME - digitalna platforma za evropsku kulturu**

Vodeća organizacija: **NVU Art 365**

Partner: NVO NOVA - Centar za feminističku kulturu

Opšti cilj projekta je osnaživanje kulturnog sistema u Crnoj Gori za preuzimanje značajnije uloge u procesu EU integracije Crne Gore i građanske emancipacije crnogorskog društva.

Specifičnije, projekat se fokusira na povećanje saznajnih, kritičkih i umjetničkih kapaciteta 20 mladih kulturnih radnika/ca za društveno angažovano, savremeno djelovanje u polju kulture na tragu kulturnih politika i praksi u EU, ali i na jačanje svijesti ostalih kulturnih i političkih aktera o značaju sektora kulture u procesu integracije Crne Gore u EU i građanske emancipacije crnogorskog društva.

Očekivani rezultati su: ojačani kapaciteti 20 mladih kulturnih radnika/ca za intervencije u polju kulture; unaprijeđena znanja oko 300 mladih umjetnika/ca i stručnjaka/kinja za kulturu, kroz praćenje onlajn učionice evropske kulture, o mogućem uticaju kulture na održivi društveni i ekonomski razvoj i ulozi digitalnih umjetničkih praksi u tom kontekstu; povećana vidljivost i razumijevanje značaja kulture; uspostavljena digitalna platforma „Brigada.me“.

Ključne aktivnosti su realizacija desetodnevne umjetničke rezidencije u Šavniku koja će mladim umjetnicima/cama i kulturnim radnicima/cama omogućiti da se povežu na različitim osnovama (generacijski, umjetnički, itd); produkcija 20 umjetničkih radova koji na viralan i sugestivan umjetnički način prenose poruku o tome kakva kultura trenutno jeste u Crnoj Gori, a kakava bi mogla biti (u smislu njenog uticaja na društvenu emancipaciju i održivi društveni i ekonomski razvoj); organizacija šest online predavanja o evropskim kulturnim politikama i praksama (online učionica evropske kulture); rad na digitalnoj platformi „Brigada.me“ kao dokumentu o projektu i izvoru daljeg uticaja ideja projekta, ali i kao činioca daljeg povezivanja mladih umjetnika/ca i stručnjaka/kinja za kulturu oko ideje kulture koja utiče na društveni i ekonomski razvoj, uz korištenje savremenih umjetničkih praksi radi reprodukovanja te vrijednosti.

Projekat traje 7 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 19, 102.38 EUR.

Naziv projekta: STOP seksizmu u Crnoj Gori

Vodeća organizacija: Institut za pravne studije IPLS

Opšti cilj projekta je doprinos zaštiti ljudskih prava u Crnoj Gori.

Specifični cilj je jačanje uloge organizacija civilnog društva u eliminaciji rodnih stereotipa i suzbijanju seksizma u Crnoj Gori.

Očekivani projektni rezultati su: sprovedena analiza zakonodavnog okvira i definisani predlozi za izmjene pravnog okvira kojima se definiše i kriminalizuje seksistički govor mržnje; razvijene smjernice za eliminaciju seksizma u radu institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda.

Ključne aktivnosti uključuju: sastanke sa predstavnicima institucija uključenih u realizaciju projekta; definisanje metodologije istraživanja; sprovođenje pravne analize; predstavljanje analize i preporuka za izmjene pravnog okvira na radnim sastancima; uspostavljanje radne grupe za izradu smjernica za eliminaciju seksizma u radu institucije Ombudsmana; organizovanje dvije jednodnevne radne sesije sa članovima radne grupe; predstavljanje nacrta smjernica zaposlenima u instituciji Ombudsmana; objavljivanje usvojenih smjernica od strane institucije Ombudsmana.

Projekat traje 6 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 17,304.00 EUR.

Naziv projekta: Aktivni mladi za evropske vrijednosti

Vodeća organizacija: SOCEN Sociološki centar Crne Gore

Partner: NVU Interakcija

Opšti cilj projekta je jačanje kapaciteta omladinskih nevladinih organizacija i stimulisanje njihovog aktivnog učešća u procesu kreiranja i sprovоđenja javnih politika i donošenja odluka.

Specifičan cilj podrazumijeva stimulisanje društvenog aktivizma i društvene odgovornosti mladih i povećanje njihovog učešća u procesu donošenja odluka i kreiranju javnih politika, kroz jačanje kapaciteta učeničkih i studentskih organizacija za pisanje prijedloga javnih praktičnih politika i zagovaranje promjena javnih politika, umrežavanje učeničke i studentske populacije u Crnoj Gori, kao i unaprjeđenje njihovog znanja o vrijednostima i omladinskom aktivizmu u EU.

Očekivani *rezultati* su: umrežene omladinske organizacije u Crnoj Gori i ojačani njihovi kapaciteti u oblasti pisanja predloga javnih praktičnih politika i zagovaranja promjena u javnim politikama; unaprijeđeno znanje mladih i razmjenjeno iskustvo o razvoju aktivizma i kulture učešća mladih u procesima donošenja odluka; povećana svijest mladih o potrebi kreiranja omladinske politike u Crnoj Gori, te aktivnom učešću u procesima donošenja odluka na lokalnom i nacionalnom nivou.

Predviđene projektne *aktivnosti* su organizacija 6 sastanaka sa omladinskim organizacijama u cilju mapiranja ključnih problema sa kojima se one suočavaju u obezbjeđivanju održivosti i efikasnog rada; 3 radionice za predstavnike omladinskih organizacija za pisanje javnih praktičnih politika i zagovaranja njihovih predloga na javnoj sceni; pružanje mentorske podrške predstavnicima omladinskih organizacija tokom izrade predloga javne praktične politike u oblasti od najvećeg interesa za njihovo funkcionisanje; publikovanje minimum 3 analize (policy brief) od strane omladinskih organizacija; 3 interaktivne radionice o omladinskom aktivizmu zasnovanom na vrijednostima EU u srednjim školama; okrugli sto na temu „Antifašizam kao lijek – aktivni mladi za evropske vrijednosti“; sprovоđenje medijske kampanje; i nacionalna konferencija na kojoj će biti predstavljeni rezultati rada.

Projekat traje 12 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 18,117.7 EUR

Naziv projekta: Muzika za sve! – Jačanje kapaciteta OCD iz oblasti zaštite autorskog i srodnih prava u Crnoj Gori

Vodeća organizacija: NVO Organizacija za zaštitu prava autora muzike Crne Gore – PAM CG

Partner: NVO STIVI MUZIKA

Saradnik: KIC "Budo Tomović" Podgorica

Opšti cilj projekta je jačanje organizacija civilnog društva (OCD) za aktivno učešće u procesu EU integracije Crne Gore.

Specifični ciljevi su podizanje nivoa svijesti ciljnih grupa o značaju pravne tekovine EU iz pregovaračkog poglavlja 7 (pravo intelektualne svojine), jačanje kapaciteta OCD u ostvarivanju kolektivne zaštite prava autora muzike i interpretatora u Crnoj Gori, kao i jačanje kapaciteta civilnog društva za razvoj kreativnih i kulturnih industrija u Crnoj Gori.

Očekuje se da projekat *rezultira* sa povećanim stepenom informisanosti i edukacije ciljnih grupa o zaštiti autorskih prava u Crnoj Gori i na međunarodnom nivou; ojačanim kapacitetima civilnog sektora za praćenje sprovođenja zakonodavstva iz oblasti zaštite prava autora muzike u skladu sa obavezama iz pregovaračkog procesa sa EU; promocijom potencijala kulturnih i kreativnih industrija putem medijske kampanje i organizacije inovativnih muzičkih događaja.

Planirane *aktivnosti* uključuju: edukativnu radionicu namijenjenu mladim autorima i muzičarima na temu ostvarivanja kolektivnih prava; seminar namijenjen korisnicima muzičkog djela na temu javnog korišćenja autorskih djela; izradu informativnih flajera; predstavljane projekta i ključnih aktivnosti; jednodnevnu konferenciju o primjeni zakonskih rješenja u oblasti zaštite intelektualne svojine i pravne tekovine EU; organizaciju inovativnog kulturnog događaja; kampanju za promociju projektnih aktivnosti u cilju informisanja javnosti o značaju zaštite autorskih prava.

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 13,156.90 EUR.

Naziv projekta: Zajedno za čistiju i bistriju Vezišnicu

Vodeća organizacija: NVO Da zaživi selo - Pljevlja

Partner: NVO Legalis

Saradnici: Sekretarijat za stambeno komunalne poslove, saobraćaj i vode Opštine Pljevlja,
Sportski ribolovni klub „Lipljen“, NVO Informativni centar Pljevlja

Opšti cilj projekta je zaštita životne sredine kroz poboljšanje kvaliteta vode rijeke Vezišnice.

Specifični ciljevi su pravilno upravljanje komunalnim otpadnim vodama; podizanje nivoa svijesti stanovništva o pravilnom upravljanju komunalnim otpadnim vodama; poboljšanje kvaliteta vode rijeke Vezišnice i Čehotine.

Planirani projektni *rezultati* su: pokrenuta inicijativa za rješavanje problematike otpadnih komunalnih voda u rijeci Vezišnici; produciran dokumentarni film o ekološkoj problematici rijeke Vezišnice; ispitani stavovi 100 domaćinstava u naseljima uz rijeku Vezišnicu o problemu komunalnih otpadnih voda; osnažena diskusija na temu problema komunalnih otpadnih voda u rijeci Vezišnici sa relevantnim subjektima; sprovedena informativno-edukativna kampanja o problemima i rješenjima u vezi sa komunalnim otpadnim vodama; ojačan aktivizam lokalnog mladih oko ekoloških problema.

Aktivnosti obuhvataju: izradu Katastra nelegalnih ispusta komunalnih otpadnih voda u rijeci Vezišnici; izradu edukativne brošure o problemu i rješenjima u adresiranju otpadnih komunalnih voda na područjima gdje ne postoji gradski kolektor; anketiranje 100 domaćinstava u naseljima uz rijeku Vezišnicu o problemu komunalnih otpadnih voda, obrada ankete i objavljivanje rezultata anketiranja putem medija; snimanje i emitovanje dokumentarnog filma o ekološkoj problematici rijeke Vezišnice, sa akcentom na nelegalne komunalne otpadne vode; organizovanje dva predavanja/okrugla stola na temu problema komunalnih otpadnih voda u rijeci Vezišnici sa relevantnim subjektima (lokalna samouprava, komunalna i građevinska inspekcija, predstavnici mjesnih zajednica, škola u Odžaku i Borovici, ribolovci, izletnici); organizovanje akcije čišćenja izletišta Perova luka koje se nalazi na obali rijeke Vezišnice, a u neposrednoj blizini naselja Odžak i škole sa učenicima iz OŠ "Mihailo Žugić" u Odžaku.

Projekat traje 7 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 13,606.84 EUR.

Naziv projekta: Inkluzivno kreiranje lokalnih javnih politika i usluga

Vodeća organizacija: NVO Roditelji

Opšti cilj ovog projekta je unaprjeđenje načina rada nacionalnih službi za socijalnu, obrazovnu i dječju zaštitu kako bi se osigurao kontinuitet u pružanju osnovnih usluga djeci i njihovim porodicama kao dugoročan odgovor na pandemiju COVID-19.

Specifični ciljevi projekta podrazumijevaju osnažene građane, roditelje, lokalna udruženje roditelja i ostale organizacije civilnog društva za aktivnu participaciju u razvoju javne politike i zagovaranja, servisa i usluga lokalnih samouprava; poboljšanje razumijevanja nadležnosti i rada resornih institucija za pružanje kvalitetnih usluga koje uključuju glavne teme roditeljstva.

Očekivani rezultati su: poboljšan pristup roditelja lokalnim javnim institucijama i jačanje kanala komunikacije između institucija i građana/ civilnog sektora; razvijen novi (digitalni) sadržaj za promociju tema relevantnih za lokalna udruženja roditelja, u okviru komunikacije sa institucijama, i učešće u kreiranju javnih politika i zagovaranja.

Projektom je planiran niz aktivnosti, od kojih su glavne: organizovanje dana otvorenih vrata "Roditelji pitaju"; razvijanje i sprovođenje online upitnika o najefektivnijim uslugama na lokalnom nivou i nagrađivanje najbolje usluge/servisa; razvijanje i sprovođenje ankete o najprioritetnijim uslugama koje je potrebno digitalizovati i razvijanje plana akcija; produkcija i emitovanje digitalnih sadržaja sa ciljem promocije inkluzivnog načina oblikovanja lokalnih javnih politika i usluga; unaprjeđenje kapaciteta nacionalnih i lokalnih službi za socijalnu, obrazovnu i dječiju zaštitu, organizacija civilnog društva, lokalnih udruženja roditelja i građana o participativnom načinu oblikovanja javnih politika i zagovaranja.

Projekat traje 6 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 19, 231.13 EUR.

Naziv projekta: VIDIM UMJETNIKA! SLUTIM BOLJE DRUŠTVO

Vodeća organizacija: Udruženje likovnih umjetnika Crne Gore

Saradnici: Fakultet likovnih umjetnosti, Univerzitet Crne Gore, JU Centar za djelatnosti kulture Bijelo Polje, JU Muzej i galerija Tivat

Glavni cilj projekta je unaprjeđenje socijalnog i društvenog statusa mladih umjetnika.

Specifični ciljevi su jačanje vidljivosti i prisutnosti predstavnika organizacija civilnog društva (OCD) u procesu donošenju odluka i metoda djelovanja u kulturi; ostvarivanje saradnje na relaciji: mlađi umjetnici – OCD – korisnici projekta; stimulacija kreativnih procesa i nove vizuelne produkcije; snaženje uloge strukovne organizacije.

Očekivani rezultati su: definisani, ojačani i promovisani kapaciteti mlađih umjetnika; profilisana potreba sektora i načini rješavanja tih potreba; realizovana inovativna umjetnička produkcija.

Ključne aktivnosti podrazumijevaju sprovođenje edukacije, promocije i podrške mlađih umjetnicima; organizaciju konferencije "Nezavisna kultura, ovdje i sada"; produkciju inovativnih djela savremene umjetnosti; prezentaciju djela savremene umjetnosti i njihovih autora u javnom, galerijskom i digitalnom prostoru; prikupljanje podataka, sublimacija iskustava i njihovo objavljivanje.

Projekat traje 6 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 18, 696.48 EUR.

II kategorija

Naziv projekta: Poglavlje 23 u mojoj zajednici

Vodeća organizacija: Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO)

Partner: Centar za seoski razvoj - Petnica

Opšti cilj projekta je doprinos učešću civilnog društva u procesu evropske integracije Crne Gore.

Specifični cilj je povećano učešće lokalnih organizacija civilnog društva (OCD), medija i građana/ki u praćenju procesa evropskih integracija u oblasti vladavine prava (Poglavlje 23).

Očekivani rezultati su: uspostavljen nezavisan monitoring nad sprovođenjem reformi u Poglavlju 23; osnaženi kapaciteti lokalnih OCD za razumijevanje i praćenje reformi u oblasti vladavine prava (Poglavlje 23); poboljšana edukacija novinara o sadržaju Poglavlja 23 i adekvatnom izvještavanju oko pitanja iz oblasti vladavine prava; povećano razumijevanje građana/ki o koristima reformi u oblasti vladavine prava (Poglavlje 23).

Ključne aktivnosti uključuju: formiranje ekspertskega tima za izradu analize o sprovođenju reformi u Poglavlju 23; izrada analize; organizovanje tri obuke za lokalne OCD u oblasti praćenja Poglavlja 23; mentorstvo lokalnih OCD za izradu kratkih izvještaja o reformama u Poglavlju 23; organizovanje tri obuke za novinare/ke u oblasti praćenja Poglavlja 23; izradu tri TV reportaže (novinska članka) o reformama u Poglavlju 23; produkciju informativnog videa za građane/ke o Poglavlju 23; organizovanje devet tribina za građane/ke o procesu pristupanja.

Projekat traje 12 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 40, 289.52 EUR.

Naziv projekta: Mediji za odgovorno društvo

Vodeća organizacija: Medijska asocijacija Jugoistočne Evrope

Partneri: Institut za medije Crne Gore (IMCG), Društvo profesionalnih novinara Crne Gore (DPNCG)

Opšti cilj projekta je zaštita i promocija ljudskih prava novinarki i novinara u Crnoj Gori, ali i marginalizovanih grupa, prvenstveno žena, LGBT populacije i Roma koji su predmet govora mržnje i diskriminacije u javnom diskursu koji kreiraju mediji.

Specifičnije, projekat se fokusira na smanjenje obima dezinformisanja mladih i osiguravanje tačnih, objektivnih i profesionalnih novinarskih sadržaja korišćenjem inovativnih tehnologija.

Planirani rezultati su: povećana sensibilisanost u javnom prostoru u dijelu koji se odnosi na govor mržnje i diskriminaciju, prvenstveno prema ženama, LGBT populaciji i Romima; unaprijeđeni preduslovi za rad novinarki i novinara u Crnoj Gori sa akcentom na psihofizičku bezbjednost; poboljšano informisanje mladih tačnim, objektivnim i profesionalnim medijskim sadržajem.

Glavne aktivnosti uključuju: analizu javnog diskursa u vezi govora mržnje i diskriminacije sa preporukama za unaprjeđenje, uz prateće predstavljanje u medijima i objavu na društvenim mrežama; tri panela za identifikovanje govora mržnje i diskriminacije u javnom prostoru i obuku novinara/ki na sjeveru, jugu i u centralnoj regiji Crne Gore; sprovođenje edukativne kampanje kroz tradicionalne medije i društvene mreže kako bi se smanjio govor mržnje i diskriminacije; analizu postupanja nadležnih organa u slučajevima nasilja nad pripadnicima medijske zajednice sa preporukama za unaprjeđenje i inicijativama za utvrđivanje odgovornosti, uz prateće predstavljanje; tri dvodnevne psihološke drame za novinare/ke i druge medijske radnike/ce; pružanje individualne psihološke pomoći novinarima/kama; dvije analize konzumacije medijskog sadržaja od strane mladih, uz prateće predstavljanje; jedna dvodnevna obuka za novinare/ke oko proizvodnje inovativnog medijskog sadržaja i distribucije kroz digitalne kanale komunikacije; mentoring prilikom izrade i promocije inovativnog medijskog sadržaja za mlade.

Projekat traje 12 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 47,237.86 EUR.

Naziv projekta: Mladi u fokusu društva

Vodeća organizacija: Mreža za mlade Crne Gore

Saradnik: Uprava za sport i mlade

Opšti *cilj* projekta je veće učešće mladih u procesima odlučivanja kroz izgradnju društvene svijesti o potrebi omladinske participacije, kako na lokalnom tako i na nacionalnom nivou, poticanjem dijaloga između mladih iz svih sektora i relevantnih aktera sistema.

Specifični *ciljevi* se fokusiraju na osnaživanje i informisanje mladih o značaju aktivnog djelovanja i mehanizmima učešća u demokratizaciji društva; edukovanje mladih o političkoj i građanskoj pismenosti i oblikovanje mladih lidera spremnih da doprinose razvoju svoje zajednice; jačanje saradnje organizacija članica Mreže i saradnje sa institucijama kroz podizanje svijesti o značaju politika za mlade.

Očekivani *rezultati* projekta su: povećana opšta informisanost mladih u Crnoj Gori o značaju omladinske politike i mehanizmima učešća mladih u procesima donošenja odluka; unaprjeđena svijest o značaju funkcionisanja omladinskih servisa i umrežavanja mladih kroz saradnju i dijalog; edukovano minimum 240 mladih iz 12 crnogorskih opština na temu omladinske politike, omladinskog rada i omladinskog aktivizma; uspostavljen Parlament mladih u Crnoj Gori.

Predviđene *aktivnosti* projekta uključuju izradu edukativnog materijala za mlade; kreiranje *Pojmovnika omladinske politike*; produkciju informativno-edukativnih klipova o učešću mladih u procesima donošenja odluka; posjete omladinskim servisima u 12 opština; radionice u omladinskim servisima na temu učešća mladih u procesima donošenja odluka; formiranje tima za organizaciju prvog Parlamenta mladih u Crnoj Gori; istraživanje stavova mladih i delegiranje tema; zasijedanje Parlamenta mladih u kojem će, na različite načine, učestvovati minimum 100 mladih iz cijele Crne Gore; šestodnevnu Omladinsku participativnu akademiju; medijsku kampanju i kampanju na društvenim mrežama.

Projekat traje 9 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 36, 223.2 EUR.

institut alternativa

Naziv projekta: Ni klijent, ni gazda! - Za integritet zapošljavanja u javnom sektoru

Vodeća organizacija: Institut alternativa (IA)

Saradnik: Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija

Opšti cilj projekta je doprinos vladavini prava i borbi protiv korupcije kroz zagovaranje integriteta zapošljavanja u javnom sektoru.

Specifični cilj je definisanje i promovisanje efikasnog odgovora na koruptivne prakse i neprimjereni politički uticaj prilikom zapošljavanja u javnom sektoru.

Očekuje se da projekat *rezultira* sa mapiranim rizicima za koruptivne prakse i neprimjereni politički uticaj u oblasti zapošljavanja u javnom sektoru od strane civilnog sektora, kao i osnaženim na dokazima zasnovanim dijalogom o efikasnom odgovoru na koruptivne prakse i neprimjereni politički uticaj prilikom zapošljavanja u javnom sektoru.

Aktivnosti se fokusiraju na izradu interaktivne mape rizika prilikom zapošljavanja u javnom sektoru; tri fokus grupe o koruptivnim praksama i neprimjerenu političkom uticaju pri zapošljavanju u javnom sektoru; radionicu o ukazivanju na koruptivne prakse prilikom zapošljavanja u javnom sektoru; definisanje preporuka za bolju primjenu antikoruptivnih mehanizama pri zapošljavanju u javnom sektoru; zagovaračku kampanju „Ni klijent, ni gazda“; dvodnevni forum o korupciji i političkom klijentalizmu u javnom sektoru.

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 49,664.54 EUR.

Naziv projekta: Tvoje pravo je zagarantovano: za efikasniju zaštitu ekonomskih interesa potrošača uz ojačan civilni sektor

Vodeća organizacija: Centar za zaštitu potrošača (CEZAP)

Partner: NVO SPONA Berane

Saradnik: Ministarstvo ekonomskog razvoja

Opšti cilj projekta je jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva i njihove uloge u praćenju i unaprjeđenju nacionalnih politika u oblasti zaštite potrošača u skladu sa pravnom tekvinom EU.

Specifičnije, projekat teži ostvarivanju prava potrošača i njihovih ekonomskih interesa kroz uspostavljanje mehanizma za praćenje rada inspekcijskih organa i promovisanje vansudskog rješavanje sporova.

Planirani rezultati projekta su ojačani kapaciteti OCD na polju nadzora nad radom inspekcijskih organa, kao i za umrežavanje i pružanje pravne pomoći potrošačima; unaprijeđen institucionalni i zakonodavni okvir za zaštitu potrošača u oblasti saobraznosti i garancije i ojačan mehanizam vansudskog rješavanja sporova; povećana svijest zainteresovanih strana i potrošača o principima i koristima vansudske zaštite u skladu sa standardima i praksom EU u vezi ostvarivanja zakonski garantovanih prava.

Ključne aktivnosti su sastanci sa članovima Mreže za zaštitu potrošača; napredni trening za OCD o metodologiji istaživanja i zagovaranja; pružanje besplatne pomoći; monitoring postupanja inspekcijskih organa po žalbama i izrada izvještaja "Nadoknada štete u slučajevima nesaobraznosti proizvoda - glavni izazovi"; analiza zakonodavnog okvira (komentari na ZPP); potpisivanje Memoranduma o razumijevanju sa Odborom za vansudsko rješavanja potrošačkih sporova; izrada web platforme za online pokretanje arbitražnog postupka; okrugli sto o ostvarivanju prava po osnovu saobraznosti, garancije i vještačenja; nacionalna konferencija o vansudskom rješavanju sporova; izrada i distribucija informativnih brošura; info karavan za potrošače u sjevernim opštinama, sproveđenje medijske kampanje za šиру javnost.

Projekat traje 12 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 36,688.60 EUR.

Prona

**Naziv projekta: Naučni karavan ka EU –
unaprjeđenje naučne pismenosti mlađih u Crnoj Gori**

Vodeća organizacija: Fondacija za promovisanje nauke PRONA

Opšti cilj projekta je doprinos promociji nauke, širenju naučne kulture i naučne pismenosti, kao i vrijednosti nauke za postizanje evropskih i globalnih ciljeva održivog razvoja.

Specifični ciljevi su doprinos dostizanju visokih standarda naučne pismenosti, promociji i popularizaciji nauke i naučne karijere kod mlađih; unaprjeđenje procesa primjene nacionalnih programa u oblasti nauke i inovacija, predviđenih kroz Pregovaračko poglavlje 25 (Nauka i istraživanje); i osnaživanje kompetencija nastavnika za primjenu multidisciplinarnog pristupa učenju koji dovodi do savladavanja potrebnih savremenih vještina (STEM), kao inovativnog obrazovnog pristupa za održivi razvoj.

Očekivani rezultati su: unaprjeđena naučna pismenost i promovisan značaj nauke i perspektiva naučne karijere u oblastima nauke, tehnologije, inžinjerstva i matematike (STEM-a) kod najmanje 1000 mlađih iz 10 opština u sve tri regije Crne Gore; postignut veći stepen primjene nacionalnih programa u oblasti nauke i inovacija, predviđenih kroz poglavlje 25; poboljšano razumijevanje primjene STEM koncepta obrazovanja kod najmanje 30 nastavnika iz 10 opština Crne Gore; uspostavljen info centar za profesionalnu orijentaciju i podršku mlađima u odabiru karijere u nauci, tehnologijama, inžinjerstvu i matematici (STEM-u), ali i sprovedena kampanja sa ciljem promovisanja nauke i istraživanja kao koncepta održivog razvoja.

Fokus aktivnosti je na organizaciji putujećeg festivala nauke "Naučni karavan ka EU" u 10 crnogorskih opština iz sve tri regije; praćenju realizacije završnih mjerila za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na Pregovaračko poglavlje 25; organizaciji tri dvodnevne radionice (na jugu, sjeveru i centralnoj regiji Crne Gore) za nastavnike o multidisciplinarnom pristupu učenju (STEM) koji je široko zastupljen u evropskim školama, a sa ciljem povećanja zainteresovanosti i sposobnosti mlađih za proučavanje naučnih oblasti kroz povezivanje sa tehnologijom i inžinjerstvom; promociju projektnih ciljeva i aktivnosti.

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 46,592.05 EUR.

Naziv projekta: ForUM za prava OSI

Vodeća organizacija: Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore (UMHCG)

Opšti cilj projekta je doprinos povećanju stepena učešća organizacija osoba s invaliditetom (OOSI) u procesima donošenja odluka i kreiranja politika u vezi sa evropskim integracijama u Crnoj Gori.

Specifični ciljevi su: unaprijeđenje kapaciteta najmanje 10 OOSI za javno zagovaranje za prava osoba s invaliditetom (OSI) na nacionalnom i lokalnom nivou u skladu s EU praksama; podignut nivo znanja kreatora politika i donosilaca odluka u oblasti evropskih integracija o OSI i njihovim pravima; unaprijeđen nivo znanja OOSI o evropskim iskustvima i praksama u vezi sa zaštitom i promocijom prava OSI i umrežavanju sa evropskim OOSI.

Projekat će rezultirati sa ojačanim kapacitetima najmanje 10 OOSI da javno zagovaraju prava OSI na nacionalnom i lokalnom nivou u skladu s EU praksama; iniciranim usklađivanjem nacionalnih politika Crne Gore u oblasti prava OSI i OOSI sa EU propisima; uspostavljenom saradnjom OOSI na nacionalnom i lokalnom nivou u Crnoj Gori sa OOSI iz EU radi razmjene znanja i iskustava.

Predviđene aktivnosti uključuju: obuku za organizacije OSI i OSI o ljudskim pravima OSI; obuku za OOSI i OSI o javnom zagovaranju za prava OSI na nacionalnom i lokalnom nivou u skladu s EU praksama; besplatnu pravnu pomoć za OSI i OOSI; Školu ljudskih prava OSI za predstavnike pregovaračkih struktura (s fokusom na poglavља 5, 18, 19, 23, 24 i 28); zagovaranje za definisanje statusa reprezentativnosti organizacija osoba s invaliditetom; forum za razmjenu iskustava crnogorskih i evropskih organizacija OSI; medijsku kampanju.

Projekat traje 12 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 53,856.02 EUR.

**Naziv projekta: Podrška participativnom pristupu u
izradi Strateškog plana razvoja Opštine Nikšić**

Vodeća organizacija: NVO Društvo mladih ekologa Nikšić

Partneri: NVU Putevima predaka, NVO Agro eko Lukovo

Saradnici: Opština Nikšić, Agencija za zaštitu životne sredine

Opšti cilj projekta je unaprjeđenje politike i stateškog planiranja u oblasti zaštite životne sredine u opštini Nikšić.

Specifični cilj je izrada nacrta strateškog plana razvoja opštine Nikšić u dijelu prioritetne oblasti "Zaštita životne sredine" uz poštovanje principa participativnosti i transparentnosti.

Očekivani rezultati su: formirana Lokalna partnerska grupa (LPG) za izradu nacrta i praćenje realizacije Strateškog plana u dijelu o životnoj sredini; sproveden sveobuhvatan konsultativni proces i dijalog sa stručnim javnostima i lokalnim stanovništvom Opštine Nikšić; izrađen nacrt priloga za Strateški plan i Akcioni plan za oblast zaštite životne sredine.

Projektom planirane aktivnosti uključuju: obuku za LPG i NVO na temu strateškog planiranja, monitoringa politika i izvještavanja; izvještavanje javnosti o radu LPG putem lokalnih medija; obuku za predstavnike mjesnih zajednica; konsultativne skupove sa predstavnicima pet najvećih mjesnih zajednica; sprovođenje digitalne kampanje; izradu i distribuciju online upitnika za građane o prioritetima u oblasti životne sredine za novi strateški razvojni plan; tematske sastanke; javne konsultacije sa građanima; izradu nacrta priloga za Strateški plan i Akcioni plan za oblast zaštite životne sredine; organizaciju stručnog skupa u saradnji sa Agencijom za zaštitu životne sredine.

Projekat traje 12 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 26,133.12 EUR.

Naziv projekta: Za zdravije zdravstvo!

Vodeća organizacija: Centar za monitoring i istraživanje (CeMI)

Partner: NVO Bonum

Opšti cilj projekta je doprinos većem stepenu jednakosti ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu u Crnoj Gori.

Specifični ciljevi su unaprjeđenje nivoa zaštite prava pacijenata u zdravstvenom sistemu Crne Gore; i smanjenje stepena korupcije u zdravstvenom sistemu, kroz podizanje nivoa svijesti i informisanosti građana o štetnosti i posljedicama korupcije u zdravstvu.

Očekivani *rezultati* su: analiziran sistem pružanja zdravstvenih usluga i zaštite prava pacijenata; predloženi alternativni modeli i politike za unaprjeđenje rada zdravstvenih institucija i zaštite prava pacijenata; povećana svijest građana/ki o njihovim pravima kao pacijentima, sa posebnom pažnjom na antidiskriminaciju, zaštitu ličnog dostojanstva i privatnosti, te prava na jednak pristup zdravstvenoj zaštiti.

U tom pravcu, *aktivnosti* obuhvataju: sprovođenje istraživanja javnih politika, te pravnih i drugih akata u oblasti zdravstvene zaštite; analizu procedura za imenovanja/napredovanja i zapošljavanje u sektoru zdravstva, posebno u odnosu na konflikt interesa, partisku/nacionalnu/vjersku pripadnost i zloupotrebe; analizu rada menadžmenta i zaštitnika u zdravstvenim ustanovama; istraživanje javnog mnjenja o stepenu povjerenja građana/ki u zdravstveni sistem Crne Gore i druga srodnna pitanja iz oblasti prava pacijenata i zdravstvene zaštite; kvalitativno istraživanje o stepenu zaštite prava pacijenata, korupciji i drugim problemima u zdravstvu; izradu studije javnih politika u oblasti zdravstva, sa preporukama za unaprjeđenje politika i procedura u oblasti prava pacijenata, antikorupcije; kampanju javnog zagovaranja za usvajanje predloženih politika i procedura u oblasti zdravstva; kampanju za povećanje znanja građana/ki o njihovim pravima kao pacijentima, putem medija i društvenih mreža; unaprjeđenje postojeće mobilne i web aplikacije CeMI-ja za zdravo zdravstvo, putem koje građani/ke mogu anonimno i jednostavno prijaviti sve eventualne slučajeve korupcije u sistemu zdravstvene zaštite; kampanju motivisanja građana/ki Crne Gore da prijave slučajeve eventualne korupcije u zdravstvu i moguća kršenja prava pacijenata putem aplikacije ili nadležnim organima direktno; podnošenje prijava mogućih slučajeva korupcije i drugih zloupotreba u zdravstvu nadležnim organima, a na osnovu prijava od strane građana.

Projekat traje 12 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 47,679.00 EUR.

PORTRET

Edukativni Centar
Bar

Naziv projekta: ŽUKA – Mreža OCD kulture u Baru

Vodeća organizacija: NVO Gradionica

Partneri: NVO DES Scena, NVO Portret, NVO Edukativni centar

Saradnici: NVO Pristan, NVO Pogon

Opšti cilj projekta je unaprijeđen razvoj na polju OCD kulture grada Bara.

Specifični cilj je mreža organizacija kulture Bara „Žuka“, kao platforma za dugoročno podizanje podizanje kapaciteta lokalnih OCD za međusobnu saradnju, kao i saradnju sa lokalnim institucijama.

Očekivani *rezultati* su: formiranje mreže organizacija kulture Bar – Žuka; ojačani kapaciteti lokalne OCD scene i mreže kroz organizovane treninge i studijske posjete; unaprijeđena saradnja OCD sa Opštinom Bar kroz saradnju sa kulturnom instalacijom JP Kulturni centar Bar.

Ključne predviđene *aktivnosti* su: formiranje mreže organizacija kulture; podizanje kapaciteta lokalnih OCD kroz obuke za pisanje i vođenje projekata; umrežavanje sa sličnim mrežama regionala i EU, kroz studijske posjete i okrugle stolove na specifične teme od lokalnog značaja iz domena kulture; organizacija fokus grupa i analiza dobijenih podataka; priprema podloge buduće strategije za kulturu u saradnji sa JPKC Bar i Opštinom Bar.

Projekat traje 12 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 42,832.94 EUR.

